

De raad van bestuur van ICB's naar Belgisch recht en de onafhankelijke bestuurder(s): interne governance toegelicht

Sectoraanbeveling – Goedgekeurd door de A.V. van 23/06/2010

1. Inleiding

Onder impuls van de steeds hogere maatschappelijke- en aandeelhoudersverwachtingen inzake 'deugdelijk bestuur' streeft BEAMA ernaar, in samenwerking met haar leden, concrete governance aanbevelingen voor asset management te realiseren en meer bepaald voor ICB's.

Het is in deze filosofie dat BEAMA hierbij ook een aantal sectoraanbevelingen naar voor wil schuiven specifiek gericht op de samenstelling van de raad van bestuur van de ICB en de functie van de onafhankelijke bestuurder(s) hierin.

Deze aanbevelingen bieden een denkkader en een leidraad voor de samenstelling en organisatie van de raad van bestuur, uiteraard rekening houdend met het **proportionaliteitsbeginsel** en met de '**pas toe of leg uit**' benadering.

2. Interne governance principes voor de goede werking van de raad van bestuur van de ICB

Het onbetwistbaar **uitgangspunt** hierbij is dat het beheer van ICB's in het uitsluitend belang van de deelnemers/aandeelhouders moet zijn vanuit de **wettelijke fiduciary duty** (loyauteitsvereiste), dit zoals toegelicht in de BEAMA gedragscode. Voor de ICB betekent dit dat de governance-structuur zo georganiseerd wordt dat er effectief toezicht wordt uitgeoefend op het operationele beleid van de ICB (= het beheer van de ICB) om zo – in het belang van de beleggers- de autonomie van het beheer van de ICB te vrijwaren. Het is in deze context dat gewezen wordt op de rol van de bestuursorganen (raad van bestuur, effectieve leiding,..), op de transparantie- en verantwoordingsverplichtingen, evenals op adequate controlemaatregelen.

In het streven naar **autonomie van de beslissingsmacht** van de raad van bestuur van de ICB, dit in het uitsluitend belang van de deelnemers/aandeelhouders, is het aangewezen om de raad van bestuur op een evenwichtige en gediversifieerde wijze samen te stellen.

Om een doeltreffende en kwaliteitsvolle werking van de raad van bestuur van de ICB te garanderen wordt complementariteit van de bestuurders nagestreefd wat competenties en ervaring betreft, nodig om collectieve verantwoordelijkheid van beslissingen te kunnen dragen.

Aangezien de raad van bestuur een collegiaal orgaan is, is er geen verschil tussen de juridische verantwoordelijkheden/aansprakelijkheden van de diverse types bestuurders.

Bij de aanstelling van een bestuurder zal men erover waken dat één of meerdere van onderstaande criteria in acht genomen worden:

- Beschikken over de vereiste professionele betrouwbaarheid, deskundigheid en passende ervaring
- Beschikken over een gedegen theoretische kennis¹ relevant voor de business²
- De kwaliteit bezitten om een objectief en onafhankelijk oordeel te vellen in het belang van de ICB, na afweging van alle beschikbare informatie en meningen los van enige beïnvloeding

Uiteindelijk zijn de interne governance maatregelen bedoeld om het functioneren van de raad van bestuur van de ICB nog doeltreffender te maken en belangenconflicten te voorkomen of te beheersen. Zij kunnen richting geven bij het aantrekken van bestuurders.

3. Leidraad specifiek met betrekking tot de onafhankelijke bestuurder(s) in de raad van bestuur van de ICB

De aanwezigheid van een onafhankelijke bestuurder in de raad van bestuur van de ICB draagt bij tot de autonomie van het beheer in het belang van de deelnemers/aandeelhouders³. Aangezien de onafhankelijke bestuurder per definitie geen operationele taken vervult in de ICB, kan hij vanuit deze positie extra waarborgen bieden dat het fiduciary duty principe ten volle zijn uitwerking krijgt. In de werking van de raad van bestuur kan de onafhankelijke bestuurder een tegengewicht bieden aan de uitvoerende en niet-uitvoerende/niet onafhankelijke bestuurders van de vennootschap, wat een toegevoegde waarde is.

Aantal

Het is aanbevolen om één of meerdere onafhankelijke bestuurder(s) in de raad van bestuur van de ICB aan te stellen. Het 'pas toe of leg uit' principe is van toepassing. De gekozen organisatiestructuur van de ICB is hierbij richtinggevend (beursgenoteerde ICB's zoals de vastgoedbevak⁴, „privaks,..)

De bestuurdersvergoeding

De Algemene Vergadering, op voorstel van de raad van bestuur, bepaalt de bestuurdersvergoeding. Deze vergoeding is vast en totaal onafhankelijk van de prestaties van de vennootschap. De vergoeding is gekoppeld aan de fysieke aanwezigheid/deelname van de bestuurder aan de

¹ Kan bijvoorbeeld aangetoond worden door voorlegging van het certificaat van de opleiding voor bestuurders bij Guberna, zie www.guberna.be

² Een eerder academisch profiel relevant voor de activiteiten kan eveneens een toegevoegde waarde hebben.

³ De onafhankelijke bestuurders zien erop toe dat het beheer correct en exclusief in het belang van de beleggers wordt uitgevoerd. Zij dienen te waken over de naleving van de loyaleitplicht op basis van informatie hen aangeleverd door de uitvoerende bestuurders, compliance van de beheerder, de beheerders zelf. Zij moeten een tegengewicht bieden voor het verschil in macht en de tegengestelde belangen tussen agent (beheerder) en principaal (beleggers).

⁴ Beursgenoteerde ICBs kennen volgens de vennootschapswetgeving de verplichting om minimum 3 onafhankelijke bestuurders te hebben in de raad van bestuur en volgen de Belgische corporate governance code 2009.

vergaderingen en staat ook in redelijke verhouding tot de tijd nodig voor de voorbereiding van de vergaderingen.

Eventuele kosten kunnen op forfaitaire wijze vergoed worden, op voorwaarde dat deze kosten direct verband houden met activiteiten gekoppeld aan het mandaat.

Schriftelijke overeenkomst

De modaliteiten van het mandaat en de bestuurdersvergoeding, zoals door de Algemene Vergadering bepaald, worden schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst tussen de ICB en de onafhankelijke bestuurder.

Criteria van onafhankelijkheid

Al is onafhankelijkheid op zich niet in allesomvattende regels te bepalen, toch is het belangrijk om aanbevelingen en onafhankelijkheidscriteria in dit domein te formuleren. Deze aanbevelingen zijn bedoeld als leidraad en dienen aangepast te zijn aan de aard en de omvang van de ICB. Deze aanbevelingen zijn complementair aan het beleid tot voorkoming en beheersing van belangenconflicten.

Naast persoonlijke kwaliteiten die de onafhankelijke bestuurder best heeft om zijn bestuurdersrol te kunnen waarnemen, zijn er een aantal criteria die zijn onafhankelijkheid mee kunnen bewerkstelligen en die recent in de vennootschapswetgeving geïntroduceerd werden.

Onderstaande onafhankelijkheidscriteria zijn geïnspireerd op de nieuwe bepalingen in de vennootschapswetgeving zoals ingevoegd bij wet van 17 december 2008⁵ en geïntegreerd in de Belgische Corporate governance code 2009 voor beursgenoteerde vennootschappen. De voorgestelde criteria zijn aangepast aan de specifieke kenmerken van ICB's.

Zonder exhaustief te zijn, zijn de onderstaande aanbevelingen richtinggevend en flexibel toepasbaar:

- gedurende een periode van minimum drie jaar, voorafgaand aan zijn benoeming, geen mandaat van uitvoerend bestuurder hebben waargenomen of een functie van lid van het directiecomité of functie van dagelijks bestuur hebben uitgeoefend in de ICB;
- niet langer dan twaalf jaar gezeteld hebben als 'niet-uitvoerend bestuurder' in de raad van bestuur van de vennootschap(ICB);
- gedurende een periode van drie jaar, voorafgaand aan zijn benoeming, geen mandaat van uitvoerend bestuurder hebben waargenomen of lid zijn geweest van het directiecomité van de beheervenootschap van de ICB;
- geen financiële vergoeding of ander belangrijk voordeel van vermogensrechtelijke aard ontvangen (of hebben ontvangen) van de ICB of van een daarmee verbonden vennootschap of persoon, buiten de tantièmes en de vergoeding die hij eventueel ontvangt (of heeft ontvangen) als niet-uitvoerend lid van het bestuursorgaan of lid van het toezichthoudende orgaan; dit

⁵ Zie art. 526 ter, 1° tot 9°

verbod slaat dus niet op eventuele andere vormen van vergoeding ontvangen in de uitoefening zelf van het mandaat als bestuurder;

- op geen enkel moment, meer dan 5% van het totaal netto actief per compartiment van de ICB bezitten;
- in het voorbije boekjaar geen significante zakelijke relatie met de ICB of een daarmee gelieerde persoon of vennootschap hebben of gehad hebben noch rechtstreeks, noch als vennoot, aandeelhouder, lid van het bestuursorgaan of lid van het leidinggevend personeel van een vennootschap of persoon die een dergelijke relatie onderhoudt;
- in de voorbije drie jaar geen vennoot of werknemer zijn geweest van de huidige of vorige externe auditor van de ICB of een daarmee verbonden vennootschap of persoon;
- geen enkele zakelijke relatie onderhouden met een vennootschap die van aard is zijn onafhankelijkheid in het gedrang te brengen dit om te vermijden dat er indirecte linken zijn tussen vennootschappen/gelieerde partijen die maken dat er risico op wederzijdse beïnvloeding is;
- geen echtgenoot, wettelijk samenwonende partner of bloed- of aanverwanten tot in de tweede graad zijn van een persoon die in de ICB of in een daarmee verbonden vennootschap, een mandaat van lid van het bestuursorgaan, lid van het directiecomité, persoon belast met het dagelijks bestuur of lid van het leidinggevend personeel uitoefenen, of die zich in één van de andere gevallen bevinden zoals hierboven beschreven.

Modaliteiten

Iedere onafhankelijke bestuurder die niet langer voldoet aan de onafhankelijkheidscriteria brengt de raad van bestuur hiervan onmiddellijk schriftelijk op de hoogte.

De onafhankelijke bestuurder(s) die benoemd werden vóór het tot stand komen van deze aanbevelingen blijven hun mandaat uitoefenen tot zij herbenoemd worden.